

LOSONC ÉS VIDEKE

Előfizelési ár :

Egész évre	10.—korona
Félévre	5.—korona
Negyedévre	2.50 korona
Községi előjáróknak és tanulóknak 1 évre ..	8.—korona
Egyes száma ára	20 fillér.

Politikai hetilap

Felelős szerkesztő: HERCZEGH JENŐ

Megjelenik minden kedden este

Szerkesztőség Madách-utca 15. szám

Kiadóhivatal Rákóczi-utca 21. szám

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

„Nyilttér” soronként 80 fillér.

A miniszterelnök az aratásról

Irla: Tisza István gróf miniszterelnök az *Igazmondó* legutóbbi száma részére

Ezer nehézség, gond és baj között, kettőzött munka mellett a magyar gazda felett gyorsan eljárt az idő. Alig végeztük el a tavaszi munkálatokat, benne vagyunk a nyári nagy munkaidőben. Az Alföld kalásztengere felőlti aransárga ünneplő ruháját. Aratás kezdetén vagyunk s ezzel előttünk áll a legnagyobb feladat, amelyet ez a háború még eddig a gazdaközönségre háritott.

Hadrakelt a nemzet egész fértilakossága. Azok a milliók, akiknek erős karja kaszát suhintott más esztendőben, távol harcmezőkön védi a hazát.

Ki fogja elvégezni az ő munkájukat? Hadifoglyok és szabadságolt katonák?

Meg fog minden történni, hogy ezek is, amilyen nagy számmal csak lehet, munkába állhassanak. Hosszu hónapok óta jóformán nap-nap után folynak a tárgyalások a kormány és a katonai vezetés között.

Nagyon jól tudja ez az utóbbi is, hogy az aratás elvégzése milyen nagy és szükséges feladat. Meg is tesz minden lehetőt, hogy a gazdaközönség segítségére siessen. Aratási időre átad a mezőgazdaság részére olyan foglyokat is, akik egyébként más (például utcsinálás) munkálatokra vannak igénybevétele és hazabocsátja a nélkülözhető tartályokat.

Ezek közül csak a saját gazdálkodással nem bíró munkásokat bocsátjuk nagyobb gazdaságok rendelkezésére; önálló gazdák vagy azok gyermekei hazamehetnek, hogy elsősorban saját termésüket arassák le. De községük gazdasági intéző bizottságánál nyomban jelentkezniök kell azoknak is. E bizottság joga és kötelessége arról gondoskodni, hogy ezek is jól felhasználják az aratási szabadságidőt és saját ter-

mésük learatása mellett távollevő gazdátársaik termésének learatásánál a legnagyobb buzgalommal segédkezzenek.

Minden egyes községnek módjában lesz tehát a lehető legcélszerűbben felhasználni az aratási szabadsággal hazajött katonák munkaejét.

Ismételtem, összeszedünk minden nélkülözhető embert és ezt a munkacserét igazságosan osztjuk fel a kis- és nagygazdák és az ország különböző vidékei között.

Ne higyük azonban, hogy ezzel egymagában boldogulhatunk. A háború milliókat vont el a gazdasági munkától. Ezek helyébe, ha mindent összeszedünk is, csak százezreket állíthatunk. Az aratási munkára bocsátott hadifoglyok és szabadságolt katonák száma a hadrakelt gazdak- és munkásokénál nagyon nagyon sokkal kevesebb.

Ezen a tényen teljességgel nem tudunk segíteni. A kormány fáradságot nem ismerve, megtesz minden lehetőt, de a lehetetlenséget lehetségessé nem teheti. Itt nem segíthet más, mint az itthon maradottak szorgalma, kintartása, akaratereje. Ezeknek mindnyájoknak, a lakosság apraja-nagyjának helyt kell állniok.

Érezniük kell mindnyájunknak, hogy élet-halál harcát vívó édes hazánk ügye ezekben az aratási hetekben nagy és szent kötelességet hárit reánk, amelyek csüggedést nem ismerve, egymáson segítve erőnket a végsőig megfeszítve kell teljesítenünk.

A kormány megtette ez irányban is, ami rajta állott, amidőn olyan joggal ruházta fel a hatóságot, s a gazdaközönségből melléje alakított bizottságokat, amelynél fogva minden munkaképes egyént állandóan munkába

lehet állítani, amíg csak az egész termés betakarítva nincs. Maga a gazdaközönség szervezheti tehát a munkát. Éljen erőlyesen, buzgón és bölcsen a reá ruházott hatalommal. Tegyen róla, hogy az aratás befejeztéig ne legyen heverő az országban.

És fogjon mindenki szent lelkesedéssel ehhez a munkához. Legyünk méltóak a harctéren küzdő fiainkhoz. Amíg ők vérüket ontják a hazáért, végezzük el mi itthonmaradottak az ő munkájukat. Vigyük ugyanazt az erős akaratot, elszántságot, áldozatkész hazaszeretetet ebbe az annnyival könnyebb munkába, amivel derék fiaink harcolnak azzal a kényeségekkel telerjével.

Legyünk méltóak öhozzájuk. A gazdasági bajok leküzdésében is diadalra fognak segíteni a magyar népnek a harctéren győzedelmeskedő jó tulajdonságai.

ADAKOZZUNK a Vörös Kereszt Eglyet javára!

Tanulók gyógy-növénygyűjtése

A közoktatásügyi m. kir. miniszter gyógy-növények és gyógyanyagok gyűjtésére hívja fel a tanuló ifjuságot. A hadsereg szükségletének fedezése után fennmaradó anyagot értékesítik s a befolyó összeget a háboruban elesettek özvegyeinek és árváinak támogatására fordítják és pedig egyötöd-részben az elesett tanítók és tanárok családjainak javára. A gyűjtésre részletes utbaigazítást ad a rendelet s mellékeli a gyűjtendő rovarok, növények rajzát és a leírását is. A gyűjteményeket a Honvédelmi Miniszter Hadségélyező Hivatalának (Budapest, V. Akadémia u. 17) kell beküldeni. A vasuti szállítás díjmentes. A felszámitott csomagolási költséget az elesett tanítók és tanárok alapja kapja.

A középiskola reformja

Jankovich Béla dr. kultuszminiszter két igen fontos törvényjavaslatot terjesztett elő a képviselőház ülésén.

Az egyik a középiskolákra vonatkozik, mely középiskoláink modernebb irányu fejlődésére fog utat nyitni. A középiskolákra vonatkozó törvényjavaslat még egy élő nyelvet és irodalmat vesz fel a gimnáziumi oktatás rendes tantárgyai közé, azonkívül kimondja, hogy a tanulók szabadon választhatnak az élő nyelv és a görög nyelv és irodalom tanulása között. E szerint a görög-pótló irodalom és rajz megszűnik, mert — mint a törvényjavaslat indokolása mondja — e tárgynak ma nincsen tantervi végcélja. Azok a tanulók, a kik nem akarják a görög nyelvet tanulni, élő nyelvet választhatnak helyette. Ily élő nyelvek az európai kultúrnyelvek (francia, angol, olasz), másrészt a hazai élő nyelvek (román, szerb, tót). Ez utóbbiaknak rendszeres tanulását a közigazgatás érdekei is szükségessé teszik. Ez az élő nyelv nem tárgya az érettségi vizsgálatnak.

A törvényjavaslat másik fontos rendelkezése, hogy érettségi vizsgálatot tett gimnáziumi tanulók — akár a görög nyelvet és irodalmat, akár a helyette megállapított élő nyelvet tanulták — ezentul a tudományegyetemek és egyéb főiskolák valamennyi karára felvehetők. Ugyanígy felvehetők azok az érettségi vizsgálatot tett reáliskolai tanulók is, a kik csupán latin nyelvből és irodalomból tettek kiegészítő érettségi vizsgálatot. Ez a paragrafus valamennyi gimnáziumi tanulónak egyenlő jogosítását mondja ki. Vagyis a görög nyelvet nem választó tanulók az egyetemek és főiskolák valamennyi karára felvehetők.

A kultuszminiszter végül — mint maga mondja a javaslat indokolásában — a középiskolákban az eddig szokásos és a pedagógiai kívánalmaknak meg nem felelő osztályvizsgálatok helyett jövőre minden tanév végén június második felében az évi tanítási anyagból osztályonként befutó összefoglalások tartását hozza javaslatba. A törvény fokozatosan lép életbe és az életbeléptetést legkésőbb az 1918—19. tanévben kell megkezdeni.

Adakozzunk az Áldozatkész-szobor javára!

Az aratási munka biztosítása

A kormány az aratási, munka biztosítása ügyében a következő kormányzati intézkedést tette: Mivel a kormány súlyt vet arra, hogy a múlt évi károsodások elhárítása okából az idej természet az időjárás esélyeinek lehető legrövidebb ideig maradjon kitéve, az aratási munkák biztosítása ügyében tett intézkedéseinek az a főcéljuk, hogy az aratás minden erő felhasználásával a lehető legrövidebb idő alatt befejeztessek. Erre való tekintettel a kormány mindenek előtt felhatalmazta a törvényhatóságokat arra, hogy az aratási munka végzésére a kivételes törvények alapján a közérőt kirendeljék és a személyes szolgáltatások igénybevételét elrendeljék, ami azt jelenti, hogy a közigazgatási hatóságok a járási-intézőbizottsággal egyetértésben minden itthon levő munkaeőrt, asszonyokat, fiukat és leányokat is, egyaránt kirendelhetik az aratási munkára természetesen a megállapított díjazás mellett. A földmivelésügyi miniszter Oroszlengyelországból több ezer munkást szerződtetett; ezek egy része már pedig most van uton. Az ország különböző részein a földmivelésügyi tárca egyes intézményeinél raktáron levő aratógépeket a földmivelésügyi miniszter felajánlotta a kisebb gazdálkodóknak. A hadsereg főparancsnokság, a hadügyminiszter és a honv. min. elrendelte a mögöttes országokban tényleg szolgáló és nélkülözhető önálló mezőgazdák egyenként való szabadságotalását. A lábadozó osztágnál és általában a katonai intézményeknél, (lőkörház, stb.) levő legénység szabadságolását már szintén elrendelték. Az aratási munkára vonatkozó rendeletek a hatósági szervezetet aképen állapították meg, hogy a kormány irányításával az aratási munka intézése az egyes törvényhatóságokra nézve az alispán elnöklésével működő mezőgazdasági munkabizottság, illetőleg a járasokra nézve a járási főszolgabíró elnöklésével működő járási mezőgazdasági bizottság feladata.

A munkára kiadott kincstári lovak

A földmivelésügyi miniszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy a hadügyminiszter a hadsereg főparancsnoksággal egyetértően megengedte, hogy a mezőgazdasági munkára kiadott kincstári lovak az aratás befejezéséig a munkáknál továbbra is meghagyassanak. Ezzel kapcsolatban elrendelte azt is, hogy azok a lovak, amelyeket azért vontak be, mert eltartásuk módja a katonaság részéről kifogás alá esett, feljavításuk után más megbízható birtokosoknak újlag kiadhatók. Az iránt is intézkedés történt, hogy a későbbi időpontban rendelkezésre álló lovak ugyancsak mezőgazdasági munkák végzésére kiadott lovakat katonai szolgálatra csak akkor vonják ismét be, ha ezt katonai szempontok okvetlenül megkövetelik.

Katonák tiltott időben is nősülhetnek

A magyar püspöki kar tagjai mindjárt a háború kitörésekor úgy intézkedtek, hogy felhatalmazást adtak plebánosaiknak, hogy a hadbavonult hűvek házasságait sürgős esetekben három hirdetés nélkül is megáldhassák, ha egyéb akadály fenn nem fog. A tábori püspök felkérésére most felhatalmazták a megyéspüspökök plebanosaikat, hogy a jövőben úgy a hadbavonuló, mint a rövid szabadságra hazajött hűveiket a háromszori hirdetés mellőzésével tiltott időben is megeskethessék, kötelességévé tették azonban a plebánosoknak, hogy az igénybevett felmentésről utólag tegyenek jelentést az egyházi főhatóságnak.

A hushiány és a házinyul tenyésztés fontossága

Háziállataink közül kevésigényűsége, s óriási szaporasága miatt kétségen kívül a házinyul szolgáltatja a legolcsóbb húst. S ha eddig bizonyos ellenszenvet tanúsított a fogyasztóközönség a házinyulhús iránt, most kapva-kapva az olcsóbb hús után, csak volna. Minden gazdának házinyul tenyésztővé kell most átalakulnia, amely 30 napig tartó veleshességével, 3—4 drb.-ból álló szaporulatával, a mai viszonyok között nem megvetendő jövedelmet biztosít annnyival is inkább, mert egész nyáron át zöldtakarmánnyal, zöld here, csalamádé, bükkönnyel tartják, télen át pedig minden elképzelhető hulladék takarmánnyal, s így tartása alig kerül valamibe. Legkifizetőbb a belga óriás, s a kék óriás tenyésztése, amely utóbbinak gerezdjája is nagyon értékes. Lehet szabadon is, de leghelyesebb zárt kettecsekben tartani, a hol a tisztaságra és gyakori fertőtlenítésre igen nagy gondot kell fordítani. A házinyul tenyésztők országos szövetsége Budapesten, Csillaghegyen van, amely úgy tenyészanyag beszerzésre, mint egyéb a házinyul tenyésztésére vonatkozólag bárkinek ad felvilágosítást.

Kiadó uri lakás

Jókai-utca 28 sz. alatt.
Külön udvarban, 4 szobával mosókonyhával és mellékhelyiségekkel. Értekezni lehet **Rusznayák Mór** háztulajdonosnál.

Szobafestő, mázoló és cimfestő

munkákat modern és izléses kivitelben jutányosan készít

Szita István, Alsó-patakpart 6. szám.

Adományok

az áldozatkészség szobrára

Felsőszáp község 6 kor. 30 f, Körjegyző Ujvárs 15 kor. 10 f, Perse község 29 kor. 60 f, Nógrádszakal község 39 kor., Bolgárom község 13 kor. 60 f, Korláti község 41 kor. 20 f, Füleksávoly község 36 kor. 10 f, Óvár község 14 kor. 15 f, Mikszálfalva község 29 kor. 20 f, Ebeczk község 8 kor. 10 f, Szűgy község 131 kor., Patvarcz község 19 kor., Csesztve község 28 kor. 30 f, Ipoly-szög község 10 kor. 40 f, Bakó község 4 kor. 20 f, Szécsényhalászi község 29 kor. 70 f, Ludány község 80 kor., Pincz község 48 kor. 70 f, Meleghegy község 21 kor., Bolyk község 24 kor. 80 f, Kétkeresztur község 8 kor. 70 f, Nagydaróc község 20 kor. 10 f, Losonczipátfalva község 1206 kor. 70 f, Videfalva község 70 kor. 70 f, Losoncz-nagyfalva 30 kor. 80 f, Miksi község 49 kor. 60 f, Katonai parancsnokság 20 kor., Szirák község 11 kor. 50 f, Dobsina község 23 kor., Csákányháza község 79 kor. 50 f, Buják község 9 kor. 90 f, Magyarócz község 177 kor. 50 f, Almágy község 30 kor. 44 f, Dobfenek község 5 kor., Gömörpéterfalva 5 kor., Sternlicht S. Losoncz 500 kor., Divény község 37 kor. 47 f, Budaszállás község 61 kor. 20 f, Rózsaszállás község 22 kor. 20 f, Tugár község 15 kor. 84 f, Fűrész község 38 kor. 59 f, Divényhuta község 60 kor. 60 f, Veres község 11 kor. 38 f, Alsótisztás község 10 kor. 60 f, Felsőtisztás község 20 kor. 70 f, Mohora község 36 kor., Homokternyé község 135 kor. 50 f, ehez hozzájárultak: Kolossy Zoltán 100 kor., Szakács Katalin 20 kor., Mátranovák község 68 kor. 57 f, Súlye község 16 kor., Parlagos község 22 kor. 54 f, Nadercs község 21 kor. 95 f, Madácsi község 54 kor. 38 f, Lentő község 16 kor. 60 f, Abelfalva község 78 kor., Ratko község 26 kor., Főszolgabíró Szirák 175 kor., Kálnógarál község 37 kor. 47 f, Berczell község 100 kor., Becske község 37 kor., Galgaguta község 45 kor. 70 f, Nógrádköve-d község 29 kor. 20 f, Dulla Nándor Divényoroszi 25 kor., Somoskőközség község 22 kor. 70 f, Somoskőújfalva község 49 kor. 80 f, Putnok és környéke 111 kor. 60 f, Kishalom község 37 kor. 70 f, Kiskürtös község 12 kor. 70 f, Nagykürtös község 29 kor. 70 f, Nagyhalom község 37 kor. 04 f, Füle község 255 kor. 36 f, Kékkő község 118 kor., ehez hozzájárult Gróf Almássy Dénesné 100 kor., Endrefalva község 3 kor., Dolány község 16 kor. 60 f, Szécsény felfalvi község 23 kor. 86 f, Piliny község 55 kor. 84 fillér.

(Folytatjuk.)

Az Est

A magyar újságok között Az Est az egyetlen, amelynek kiváló munkatársai mindig mindenütt ott vannak, ahol helyes és pontos értesüléseket szerezhetnek be lapjuk, a magyar közönség és a külföld részére. Az Est éppen így kiterjesztette tudósító-szervezetét minden magyar vidékre, sőt még a kisebb helységeket is bevonta hálózatába. A tökéletes szervezettség ereje letörülhetetlenül rajta van Az Est minden egyes példányán aminek legbiztosabb mértéke az olvasó közönségnek Az Est-tel szemben megnyilvánuló s állandóan fokozódó bizalma és szeretete. Ezért lett a legelterjedtebb magyar lap Az Est a világsajtó egyik leghatalmasabb organuma.

Sport

Labdarugómérkőzés

A Gégyári Torna Club vasárnap tartotta labdarugómérkőzését a Salgótarján-pálfalvai Sport Club csapatával. Eredmény 4:2 a losonciak javára, mely fölénnyel nyert. *Gandl* kitűnően bírskodott.

Laptulajdonos: **Herczegh Jenő.**

Lapkiadó: **Engel István.**

TEXTIL

az új erőpapírszárga

A legerősebb szárga

kiválóan alkalmas

szőlőkötéshez

zsákkötéshez

és minden máshoz.

Gyártja:

Magyar Textillipar r. t.

RÓZSAHEGY-PONÓGYÁR

Budapesti képrisélet: Arany János-utca 6.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

146288/916 szám.

Árverési hirdetmény.

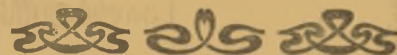
A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81 §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban délelőtt 9 órakor, a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladni:

Arad állomáson 1916 évi július hó	19-én
Békéscsaba " " " " "	13-án
Brassó " " " " "	27-én
Bpest Józsefv. " " " " "	21-én
Bpest dunap. p. u. " " " " "	17-én
Bpest nyugoti p. u. " " " " "	25-én
Debrecen " " " " "	24-én
Eszék " " " " "	18-án
Fiume " " " " "	25-én
Győr " " " " "	14-én
Kaposvár " " " " "	17-én
Kassa " " " " "	24-én
Kolozsvár " " " " "	21-én
Losonc " " " " "	18-án
Miskolc " " " " "	19-én
Nagyszében " " " " "	26-án
Nagyvárad " " " " "	27-én
Pápa " " " " "	19-én
Pécs " " " " "	25-én
Pozsony " " " " "	28-án
Sátorlajuih. " " " " "	20-án
Szabadka " " " " "	26-án
Szatmárnémeti " " " " "	20-án
Szeged " " " " "	24-én
Szolnok " " " " "	13-án
Temesvár Józsefváros " " " " "	28-án
Ujvidek " " " " "	14-én
Zágráb " " " " "	27-én

Budapest 1916 évi június hó

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Hirdessünk

a

Losonc és Vidékében!

CSETNEKI PÁL

temetkezési vállalata

LOSONC

A munkáltatási időnyre ajánlunk elsőrendű pestvárosi fehér tábla- és kitűnő vidéki perzselt

munkásszalonnát

valamint pestvárosi

disznósírt

a legmérsékeltbb árban. Felhívásra kedvező ajánlatokkal készséggel szolgálunk

Weisz Lipót és társa

disznósír- és szalonnanagykereskedők, Budapest. IX., Hentes-utca 17.
Sürgőny cím: „Weiszefelt, Budapest.“ Interurban távbeszélő „József“ 14—50

Schwarcz Jakab

cséplőgépek, szecskavágók, szelelőrosták,
ekék stb. stb. stb. mezőgazdasági gépek
gyári raktára.

Losonc, Kossuth Lajos-utca 7.

Ajánlja kitűnő „Singer“
karikahajós és központi orsós

varrógépeit

előnyös fizetési feltételek mellett.

Freitag

kiadványai

Világ zsebatlasz. A világ a zsebben! 58 fő és 25 mellék térképpel, 17.000 alfabetikus földrajzi elnevezés tartalmával. Zsebforma, csinos vászonkötésben 4 K. 50 f. Nélkülözhetetlen minden családban és irodaszalonnán. — | — | — | —

Románia térképe. Most jelent meg kitűnő felvételben Románia térképe. Lépték: 1:1.000.000. Ára 1 K. 20 f. Vászonra feszítve 3 K. 20 f. — | — | — | —

Háborús térképek. Északfrancia ország és Belgium térképe 1 K. 20 f. Török harc tér 1 K. Olasz harc tér 1 K. 20 f. Orosz harc tér 1 K. 20 f. — | — | — | —

Orosz foglyok tartzkodásának helyei

Az orosz foglyok internálási és átvonulási állomásainak térképe európai és ázsiai Oroszországban. Ára 1 K. 50 f. Bérmentesített küldésnél minden kiadvány 10 fillérről drágább. — | — | — | — | — | — | —

Megrendelhető:

G. FREYTAG und BERNDT
GES. M. B. H. WIEN VII. SCHOT-
TENFELD GASSE 62.

Szeretetadományokat

a frontra szállít a
Hadsegélyző Hivatal
átvételi különítménye
V., Váczi-utca 38. szám

ENGEL ISTVÁN

könyvnyomdája LOSONCON Rákóczi-utca 21.

Készít minden a könyvnyomdászati
szakmába vágó munkát modern
és szakszerű kivitelben, jutányos
árak mellett.